

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku J. D., Q. Sp. z o.o. w Z.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o podleganie ubezpieczeniu społecznemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 26 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy Q. Sp. z o.o. w Z. od postanowienia Sądu
Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 sierpnia 2018 r., sygn. akt III AUz (...),

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

W postanowieniu z dnia 30 sierpnia 2018 r., sygn. akt III AUz (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z wniosku J. D., Q. Spółki z o.o. w Z. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z. o podleganie ubezpieczeniu społecznemu – po rozpoznaniu zażalenia Q. Spółki z o.o. w Z. na postanowienie Sądu Okręgowego w Z. z dnia 17 kwietnia 2012 r., sygn. akt IV U (...), w pkt 1. podjął zawieszone postępowanie; w pkt 2. umorzył postępowanie zażaleniowe.

W uzasadnieniu swojego postanowienia Sąd Apelacyjny wskazał, że postanowieniem z dnia 18 lipca 2012 r. Sąd Apelacyjny zawiesił postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 2 k.p.c. i wyznaczył odwołującej Spółce miesięczny termin na powołanie członków zarządu zgodnie z zasadą reprezentacji ujawnioną w Krajowym Rejestrze Sądowym, pod rygorem negatywnych skutków procesowych.

Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2018 r. Sąd Rejonowy w Z. rozwiązał Spółkę Q. sp. z o.o. w Z.. W konsekwencji przedmiotowa sytuacja uzasadniała – według Sądu Apelacyjnego – umorzenie postępowania zażaleniowego na podstawie art. 355 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego umarzające postępowanie zażaleniowe pełnomocnik Spółki zaskarżył zażaleniem. Po wezwaniu do uzupełniania braków formalnych, skarżący oświadczył, że jego pismo procesowe nazwane „zażaleniem” powinno być potraktowane jako „skarga kasacyjna” oraz złożył wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na to, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W ocenie skarżącego w sprawie nie doszło do prawomocnego rozwiązania Spółki, a utrata jej zdolności sądowej powinna prowadzić do zawieszenia postępowania (art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.). Z kolei w razie utraty zdolności sądowej strony, postępowanie powinno zostać podjęte z chwilą ustalenia jej ogólnego następcy prawnego (art. 180 § 1 pkt 2 k.p.c.). Tylko nieusuwalna, następcza utrata zdolności sądowej uzasadniałaby umorzenie postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. W konsekwencji, zdaniem skarżącego, Sąd Apelacyjny nie mógł przyjąć, że utrata zdolności sądowej przez stronę jest trwała, nieodwracalna (definitywna) i nie będzie następcy prawnego strony, gdyż nie ustalił faktu prawomocnego rozwiązania Spółki. Zgodnie z art. 25d ust. 1-2 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1500 ze zm.) dopiero w przypadku ustalenia przez sąd rejestrowy w postępowaniu o rozwiązanie podmiotu wpisanego do rejestru bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, że podmiot nie posiada zbywalnego majątku i faktycznie nie prowadzi działalności gospodarczej, sąd rejestrowy orzeka o rozwiązaniu podmiotu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego i zarządza jego wykreślenie z rejestru. W przypadku zatem wykreślenia podmiotu w trybie art. 25d ust. 1 ustawy o KRS toczące się przeciwko takiemu podmiotowi postępowanie powinno zostać zawieszone na zasadzie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. i zgodnie z art. 180 § 1 pkt 2 k.p.c. podjęte z udziałem następcy prawnego tego podmiotu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlega odrzuceniu. Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie strona, Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka może wnieść skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 marca 2006 r., III CSK 48/06, OSNC 2007 nr 1, poz. 12; z dnia 23 lutego 2012 r., II CSK 499/11, LEX nr 1215281; z dnia 5 lutego 2015 r., V CZ 106/14, LEX nr 1652411). Przytoczona regulacja wyłącza dopuszczalność skargi kasacyjnej od innych, niż w niej wskazane, prawomocnych postanowień sądu drugiej instancji, chociażby kończyły one postępowanie w sprawie.

W rozpoznawanej sprawie pełnomocnik Spółki zaskarżył postanowienie Sądu Apelacyjnego umarzające postępowanie zażaleniowe, wskazując, że jego pismo procesowe nazwane „zażaleniem” powinno być potraktowane jako „skarga kasacyjna”. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 20 sierpnia 2019 r., II UZ 21/19 (niepublikowane); z dnia 4 września 2019 r., II UZ 23/19 (LEX nr 2738653) oraz z dnia 17 listopada 2020 r., II UK 364/19 – (dotychczas niepublikowane) Sąd Najwyższy w sprawie o tym samym stanie faktycznym i prawnym dotyczącej tej samej Spółki stwierdził, że umorzenie postępowania zażaleniowego nie mieści się w kategorii postanowień wydanych przez sąd drugiej instancji w warunkach uregulowanych w art. 398¹ k.p.c. Postanowienie w tym przedmiocie podlega, stosownie do art. 394¹ § 2 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 listopada 2019 r.), zaskarżeniu zażaleniem i to o tyle, o ile w danej sprawie przysługuje skarga kasacyjna. W orzecznictwie wypracowane zostało bowiem stanowisko, że postanowienie sądu drugiej instancji umarzające postępowanie apelacyjne jako kończące postępowanie w sprawie podlega zaskarżeniu zażaleniem, w przeciwieństwie do postanowienia sądu drugiej instancji umarzającego postępowanie w sprawie jako całości (tak Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniach: z dnia 18 kwietnia 2018 r., IV CZ 17/18, LEX nr 2498015; z dnia 24 kwietnia 2015 r., II CZ 14/15, LEX nr 1744197; z dnia 9 grudnia 2014 r., V CSK

311/14, LEX nr 1551681; z dnia 7 listopada 2013 r., V CZ 53/13, LEX nr 1391710; z dnia 8 marca 2013 r., III CZ 12/13, LEX nr 1331313). Przyjęcie ostatecznie przez stronę, że wniesiony przez nią środek zaskarżenia ma być rozpoznany jako skarga kasacyjna w konsekwencji spowodowało, że skarga kasacyjna została odrzucona. Niewłaściwy wybór środka odwoławczego (środka zaskarżenia) dokonany przez profesjonalnego pełnomocnika powoduje, że mamy w istocie do czynienia z wadliwie dobraną i nieprawidłowo dokonaną czynnością procesową, która nie może być konwalidowana przez Sąd Najwyższy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2009 r., III CZ 2/09, LEX nr 738109).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. postanowił jak w sentencji.